

CHRONICLE

NOVINY PRAŽSKÉHO STUDENTSKÉHO SUMMITU
PRAGUE STUDENT SUMMIT NEWSPAPER

XXIII. ROČNÍK 06.
9. BŘEZNA 2018

MEZINÁRODNÍ VZTAHY

Významné momenty v OSN

POLITICKÉ KONCEPTY

(Ne)liberální demokracie

ČESKÉ POLITICKÉ MYŠLENÍ

Češi a Evropa

s. 04

s. 14

s. 15

Otakar Foltýn: „Armáda je určená především na boj“

Zhruba před dvěma lety proběhl v armádě interní průzkum, který odhalil silně extremistické postoje vojáků. Dokonce by podle něj každý osmý zaměstnanec generálního štábu měl být bezpečnostním rizikem. Je to způsobené tím, jak armáda vychovává svoje lidi, nebo prostě lidé s tímto myšlením ke vstupu do armády inklinují?

Už ze samotného faktu, že takový průzkum proběhl, se můžeme domnívat, že to armádě není jedno. Také výsledkem nebylo vyložení zjištění, že by osmina důstojníků byla bezpečnostním rizikem, jen zkrátka měli v některých otázkách idiotské názory. Když se podíváte na některé tendence v civilní společnosti, skoro bych řekl, že to mohlo být horší. Ale to prosím berte jako pokus o vtip. Slovy klasika jsou některé věci tak smutné, že se jim musíme smát, abychom nemuseli plakat. Naštěstí od ignorance k extremismu není přímá linka.

Výsledek tohoto průzkumu ukázal, že polovina vojáků by podpořila takovou politickou stranu, která by nabídla radikální řešení romské otázky. Jak je to možné, když vojáci před vstupem do armády podepisují čestné prohlášení, že nepodporují, nepropagují nebo nesympatizují s hnutím, které směřuje k potlačování práv a svobod člověka, nebo hlásá národnostní, náboženskou anebo rasovou zášť nebo zášť vůči jiné skupině osob?

No ale to si neodporuje. Samotný fakt, že se někdo názorově projevuje jako ignorant preferující populistická líbivá řešení čehokoliv, ještě neznamená, že by se ve smyslu trestné činnosti dopouštěl podpory takových hnutí, která jste zmínila v otázce. Jistě máte pravdu, že to ve společnosti je alarmující trend, ale konkrétně v případě odmítání extremistů armádě věřit můžete. Že armádní prostředí založené na řádu a poslušnosti logicky přitahuje určitý druh extremistů je pravda, nicméně jsem přesvědčen, že v armádě je jich díky nulové toleranci extremismu poměrně méně než v populaci.

Data na to bohužel nemám, ale proslýchá se, že hodně vojáků sympatizuje s Ruskem a nemají příliš v lásce USA. Jak se to slučuje s naším aktivním členstvím v NATO?

Armáda je odrazem společnosti a ani všichni vojáci nemůžou být odolní proti velmi profesionální ruské propagandě šikovně využívající kombinace různých frustrací, umělého panslavismu, ale třeba i prosté neschopnosti ověřit si fakta. Bude ještě dost dlouho trvat, než budeme schopni se bránit. Ruská propaganda navíc není založena jen na šíření jednoduchého narativu typu „Rusko dobré, Západ špatný“. Daleko nebezpečnější je dlouhodobá podpora jakýchkoliv, dokonce i zcela protichůdných extrémních názorů. Prostě rozeštvávání společnosti. Demokracie mají nevýhodu v tom, že naše reakční doba je výrazně delší než u nedemokratických forem vlády. Na druhou stranu jsou zase demokracie výrazně ekonomicky efektivnější a dlouhodobě úspěšnější. Členství v NATO naštěstí nezávisí na aktuální schopnosti jednotlivců nechat si navěsit na nos bulíky typu neutralita. I vzhledem k malé velikosti Armády ČR je zřejmé, že alternativa vůči členství v NATO neexistuje. Představy, jak budeme mostem mezi Východem a Západem, už se několikrát historicky ukázaly jako naivní. Jak říkal Jan Masaryk: po mostech se šlape.

Když se v roce 2015 po teroristických útocích v Paříži diskutovala případná vojenská operace proti Islámskému státu, ministr Stropnický se nechal slyšet, že by ČR mohla přispět protichemickou jednotkou nebo polní nemocnicí. Nevyslal tím náhodou signál k české veřejnosti, že naše armáda se na víc nezmůže, a našim spojencům, že na nás příliš spoléhat nemohou?

Je to už takový evergreen, prostě si neradi přiznáváme, že armáda je určena především pro boj a vyslání chemiků nebo nemocnice je opticky přijatelnější. Není ale žádné tajemství, že jsme

POKRAČOVÁNÍ NA →

s. 03

ÚVODNÍK

Ctění hosté,

nemusím vám říkat, že se scházíte na Slavnostním zahájení Závěrečné konference XXIII. ročníku Pražského studentského summitu, že vás delegáty čekají tři dny jednání, kde využijete nabyté schopnosti a dovednosti, že máte za sebou pět ranních vstávání na pět přípravných setkání, že zkrátka kulminuje vaše půlroční snažení. Jen jsem vám to napsal.

V právě otevřeném čísle se dočtete o poměrech v české armádě, o tom, že lhaní v Radě bezpečnosti může občas vést k zesměšnění, o kontrole zbraní i o nebezpečích jiné než liberální demokracie. Dokonce se při tvorbě čísla vyskytla jedna náhoda. Projev Jana Masaryka o tom, že zahraniční směřování Československa nebude určovat „ani opona, ani most“ je zmíněn hned na dvou místech, nepřekvapivě v článku o české tradici přemýšlení o Evropě, ale mluví o něm i podplukovník Foltýn. Jan Masaryk bohužel neviděl sovětské nebezpečí, viděl čtyři světové strany, čtyři stejně dobré, stejně inspirativní politické směry. V souvislosti se zvolením Zdeňka Ondráčka do čela komise pro kontrolu GIBS se sluší říct, že všechny směry nejsou stejně dobré.

Na Summitu se hodně zmiňuje heslo „vykroč z komfortní zóny“. To je jistě občas potřeba, ale pokud nejste maniak, nechcete neustále dělat věci, jež vám jsou nekomfortní. Proto doufám, že pobytem na Summitu jste si spíš svou komfortní zónu rozšířili a budete si ji rozšiřovat i nadále. Být autentický je často opakem adrenalinu. Snažte se, aby právě vaše každodennost, vaše rutina byla zajímavá. Tou potřebnou rutinou se po čase může stát i Summit. ■

Tomáš Krause

šéfredaktor Chronicle

MEDAILONKY HOSTŮ

Václav Bělohradský

Je filosofem a sociologem. V roce 1970 odešel do emigrace v Itálii. Dlouhá léta spolupracoval s českými exilovými časopisy a nakladatelstvími a českým disentem. Patří k postmoderním myslitelům a je autorem řady knih. ■

Daniela Drtinová

Vystudovala práva, od roku 1993 působila v České televizi, kde uváděla Interview ČT24 a také pořad Události, komentáře. V roce 2014 spolu s moderátorem Martinem Veselovským a editorem Janem Rozkošným založila DV TV. Za svou novinářskou práci získala Cenu Karla Havlíčka Borovského. ■

Hana Halfarová

Je ředitelkou projektů Univerzity a Open Gate v Nadaci The Kellner Family Foundation a zároveň vede Pedagogicko-psychologickou poradnu na OPEN GATE – gymnázium a základní škola v Babicích u Prahy. ■

Marek Hilšer

Je lékař a občanský aktivista. Vystudoval mezinárodní vztahy a medicínu na Univerzitě Karlově. Zde působí jako vyučující a vědecký pracovník. Zúčastnil se lékařské mise v Keni. V roce 2018 neúspěšně kandidoval v prezidentských volbách. ■

J.E. Stephen B. King

Stephen B. King byl jako velvyslanec USA v České republice schválen americkým Senátem 5. října 2017. Je předním veřejným činitelem a podnikatelem, který vybudoval a později prodal firmu na výrobu chemikálií a založil také rodinný investiční podnik. Na začátku své profesní dráhy velvyslanec King vyšetřoval porušování občanských práv ve Federálním úřadě pro vyšetřování. ■

Petr Kolář

Je bývalým diplomatem a manažerem. Od roku 1993 pracoval pro Ministerstvo zahraničních věcí, zastupoval Českou republiku jako velvyslanec ve Švédsku, Irsku, USA a Rusku. Působil i v Kanceláři prezidenta republiky jako poradce pro evropskou integraci a Balkán. ■

Dana Kovaříková

Vystudovala ekonomii a žurnalistiku. V Evropské komisi působí od roku 2002, z toho na Zastoupení Evropské Komise v České republice od ledna 2014. Zde zastávala řadu pozic, nyní celou organizaci vede. ■

Šimon Pánek

Je ředitelem humanitární společnosti Člověk v tísni, kterou spoluzakládal. Aktivní byl již za studia skrze organizování humanitární sbírky či během Sametové revoluce. Zakládal zpravodajskou agenturu Epicentrum, působil v Kanceláři prezidenta republiky a byl několikrát oceněn – medailí Za zásluhy, cenou Evropan roku a Cenou paměti národa. ■

Jiří Šedivý

V armádě zastával řadu velitelských funkcí, v rámci studia v USA se speciálně věnoval boji proti terorismu. Od roku 1996 do konce roku 2002 vykonával velitelské a štábní funkce v Armádě České republiky, svoji vojenskou kariéru zakončil funkcí náčelníka Generálního štábu AČR. ■

Radka Wildová

Vystudovala obor učitelství a zabývá se rozvojem počáteční čtenářské gramotnosti a pregramotnosti, v této oblasti je též autorkou řady publikací. Do nedávna působila jako děkanka Pedagogické fakulty UK. Nyní působí jako prorektorka pro koncepci a kvalitu vzdělávací činnosti Univerzity Karlovy. ■

Eva Zažímalová

Je česká biochemička a současně předsedkyně Akademie věd ČR. Od roku 1993 pracovala v Ústavu experimentální botaniky AV ČR, jehož byla do roku 2012 ředitelkou. Věnuje se molekulárním mechanismům účinku rostlinných hormonů. ■

ROZHOVOR

Otakar Foltýn: „Armáda je určena především na boj“

POKRAČOVÁNÍ Z TITULNÍ STRANY

už opravdu hodně limitovaní v tom, co jsme schopni zvládnout. Během ruského obsazení Krymu tehdejší náčelník generálního štábu veřejně prohlásil, že máme zásoby maximálně na pár dní boje. Při polovičních nákladech na obranu, než by měly být, to asi překvapující není.

Co byste vzkázal 66 % české populace, která v loňském roce ve výzkumu CVVM vyjádřila souhlas s výrokem, že „kdyby k něčemu došlo, stejně bychom se neubránili“?

Že je dobré si přečíst něco o tom, jak funguje odstrašení. Překvapivě totiž může fungovat nejen v případě velkých mocností, ale i v případě malých států. Je to trochu jako v životě. Když se do vás v hospodě začne navážet někdo silnější, velmi často pomůže, když naprosto jasně dáte najevo, že se budete bránit bez ohledu na výsledek. Agresor sice nadále může být přesvědčen, že případný střet by vyhrál, ale musí do svého rozhodování zahrnout i fakt, že i on utrpí škodu vaší obranou. Velmi často jej obava z bolestivých nákladů vítězství odradí. Zkrátka si spočítá, že mu to nestojí za to. Předpokladem ale je, že svou obranu opravdu myslíte vážně a agresor tomu věří.

Mohl byste stručně přiblížit program Příprava občanů k obraně státu (POKOS) a proč je potřeba?

Přestože si to velká část občanů neuvědomuje, branná povinnost nebyla nikdy zrušena. V době míru ale byla zrušena základní vojenská služba, a tak mimo profesionální vojáky v zásadě nemáte k dispozici téměř žádný jiný nástroj, jak v oblasti brannosti připravovat kohokoli jiného. Chceme-li mít v populaci nějakou brannou schopnost, dost těžko si může někdo představovat, že stačí pár bývalých vojáků z povolání.

Dle zákona o zajišťování obrany ČR je v době míru příprava občanů k obraně státu dobrovolná. POKOS by mohl být užitečným nástrojem, nicméně aktuálně probíhá v zásadě nahodile, dle zájmu a dohody s konkrétními školami. Ani náhodou se nejedná o systematický program. Jeho cílem v žádném případě nemá být běhání s igelity na nohou, ale zvýšení resilience společnosti.

To, co by mělo být základem takového programu, je především schopnost zvládat krizové situace a zdravotní příprava. Jste-li schopna poskytnout první pomoc, velmi pravděpodobně zvládnete i méně pravděpodobné krizové situace.

A spolu s tím se rovnou nabízí zeptat se na Aktivní zálohy a Dobrovolná vojenská cvičení. Proč jsou potřeba?

I v případě, že bychom měli velkou profesionální armádu, stejně nezbytně potřebujete i zálohy. V případě Armády ČR, která je velmi malá, potřebujete ale zálohy ještě více. Aktuálně si představte, že Aktivní zálohy mají něco přes 2000 příslušníků, což v přepočtu na počet obyvatel ČR znamená, že každých 5000 občanů generuje jednoho záložníka. Asi není třeba zdůrazňovat, že

Otakar Foltýn

DŮSTOJNÍK GENERÁLNÍHO ŠTÁBU ARMÁDY ČR

pplk. Otakara Foltýna jsme s otázkami oslovili v souvislosti s jeho publikační činností na téma bezpečnosti. Jeho odpovědi jsou jeho soukromým názorem a nepředstavují stanovisko Ministerstva obrany ani Armády ČR. ■

to opravdu není moc. Tím větší respekt si příslušníci AZ zaslouží.

Jaký je momentálně vztah mezi Armádou České republiky a širokou veřejností? Proměňuje se nějak v posledních letech, třeba i v kontextu rostoucího extremismu?

V průzkumech se ukazuje poměrně vysoké přesvědčení, že ČR by se v případě jakéhokoliv napadení měla bránit. Nicméně na dotaz, zda se na obraně podíleli osobně, respondenti většinou odpovídají, že nikoliv. Jinými slovy panuje přesvědčení, že obranu máme vyřešenu tím, že máme profesionální armádu, která se s tím nějak vypořádá. Není možné se více plést. Profesionální armáda tvoří jen jakési jádro, ale obrana státu musí být věcí celé společnosti. V rámci moderních ozbrojených konfliktů sice už skutečně není třeba ani čas stavět obrovské armády milionů mobilizovaných záložníků, ale na druhou stranu také nebude existovat jasně ohraničené bojiště. Naopak bojištěm může být mimo standardní dimenze třeba i kyberprostor. Prostě potřebujete více úrovní obrany a branná povinnost bude mít výrazně více rozměrů než jen střelení.

A na závěr by mě zajímal váš názor na otázku z toho stejného výzkumu CVVM, jestli má smysl uvažovat o obraně státu, protože o takto malé zemi, jako jsme my, stejně rozhodují velmoci.

Žijeme v reálném světě, kde pochopitelně mají velké slovo velké státy. Je ale dobré si uvědomit, že nikdy v historii jsme jako malý stát neměli takové příležitosti do toho těm velkým mluvit, jako máme teď. Malí ale zkrátka někdy nemají jinou šanci, než mít silné spojení. Aby nás ale spojenci brali vážně, musíme být vůči sobě zodpovědní především my sami. Musíme být relevantním a spolehlivým spojencem, který drží slovo. Nejen v nákladech na obranu. Když se budeme jen snažit situaci nějak očůrat, nečekejme, že budeme vnímáni jako partner. Budoucí bezpečnostní výzvy budou mimořádně komplexní a jiné, než si většina lidí umí představit. Šance je jediné ve spolupráci. Doba, kdy se stačilo přikřičit a nějak proplout, je pryč. ■

Linda Coufalová

zástupkyně šéfredaktora Chronicle

POPKULTURNÍ SLOUPEK

Zrcadlo, zrcadlo, řekni mi...

Čtvrtá a zatím nejnovější série seriálu *Black Mirror* (BM) se k divákům dostala v posledních prosincových dnech a byla tak jakýmsi poselstvím do nového roku. Ten, kdo se nebojí odpovědi na kontroverzní otázky a rád filosofuje nad nesmrtností brouka, si dozajista vychutná tuto dystopickou sci-fi i následný konflikt morálních a vlastních etických hodnot.

BM není klasickým seriálem na pokračování, ale je označováno za antologii – sbírku nenavazujících příběhů na podobné téma. Tím společným tématem je vize současnosti nebo blízké budoucnosti ovlivněné prudkým rozvojem technologií, se kterým souvisí i její nezamýšlené vedlejší důsledky.

BM reaguje na již současné problémy moderního světa jako odcizení skrze virtuální svět, kyberšikanu, rozmach populismu, nebo hledání cesty k nesmrtnosti, tomu pravému partnerovi či ultimátnímu trestu a satisfakci. Každá teze je ovšem dohnána do extrému, kde se projeví i její temnější stránky a divák odchází s mrazením a otázkou, za jak dlouho to přijde. Celý prožitek navíc umocňuje zvolený způsob kamery, který zobrazuje náš svět jako chladný, nepřívětivý a odosobněný, kde jediným zdrojem barvy a radosti je virtuální realita. Několikrát zobrazeným motivem je kontrola vědomí, díky níž by se zaznamenávaly naše myšlenky a my se k nim jako k filmům mohli vracet a přehrávat si je, díky níž by se lidé před smrtí dali nahrát do cloudu, a zajistit si tak nesmrtnost, díky níž by se dal zpomalit čas a znásobit utrpení odsouzených vrahů nebo díky níž by se při boji z nepřítele stalo monstrum a odpadlo by slitování coby překážka. Bylo by to úžasné, nebo děsivé?

A co je nakonec oním „černým zrcadlem“? Každý z nás ho nosíme v kapse, doprovází nás či my jej po celý den a chodíme spolu i spát. Kdykoli se nudíme, tak se na něj podíváme a kdykoli ho nemáme, tak jsme nesví. Náš mobilní telefon – brána k lidem, nebo od nich? ■

Tereza Ondráčková

redaktorka Chronicle

MEZINÁRODNÍ VZTAHY

Významné momenty v OSN

Na plénu zazní několik suchých diplomatických projevů plných frází o společné odpovědnosti a nutnosti mezinárodní spolupráce, sice možná dojde k drobné konfrontaci o nějaké dlouhodobě citlivé otázce, ale přesto je nakonec velkou většinou schválen předem pečlivě vyjednaný dokument, který je z většiny tvořen odkazy na starší dokumenty a jehož znění je tak vágní, že vzhledem k obrovskému počtu jeho interpretací je vlastně dobře, že není právně závazný.

Ačkoliv této obecné představě činnosti OSN ve většině případů odpovídá, není tomu tak vždy. Při některých jednáních na půdě OSN jde diplomatické vyjadřování stranou, rozhodnutí jsou přijímána rychle, mohou být překvapivá a často mají zásadní dopad na celý svět. Taková jednání se často zapisují do historie a asi není příliš divu, že se díky její jedinečné povaze dějí nejčastěji na půdě Rady bezpečnosti.

V tomto ohledu jistě patří mezi nejzajímavější okamžiky prvních let existence OSN počátek korejské války. Rada bezpečnosti se sešla stejného dne, jako vpadly severokorejské síly s podporou SSSR a ČLR na jih, a jednohlasně útok odsoudila. O zhruba měsíc později navíc v rezoluci č. 83 vyzvala členské státy OSN k poskytnutí vojenské pomoci Jižní Koreji a později rovněž schválila vyslání sil OSN do konfliktu. Takováto razantní odezva mohla nastat z jediného důvodu, Sovětský svaz, které byl od založení OSN stálým členem Rady bezpečnosti, se totiž od ledna 1950 jejích zasedání neúčastnil. Důvodem bojkotu bylo to, že na čínském místě v Radě seděli zástupci tchajwanské Čínské republiky. Reálné důsledky tohoto symbolického gesta vedly SSSR k návratu k aktivní účasti v Radě ještě v roce 1950, nutno dodat, že komunistická Čínská lidová republika se stala členem Rady bezpečnosti až dvě desetiletí let poté.

Mezi pozoruhodné se řadí mimořádné zasedání Rady bezpečnosti 25. října 1962 na vrcholu karibské krize. Na vyhrčeném jednání, které přenášela televize miliónům diváků nejen v Americe, nejprve sovětský velvyslanec Zorin ujistil přítomné, že se na Kubě žádné sovětské rakety nenacházejí a že Američané vycházejí ze zfalšovaných

důkazů. Zástupce USA Adlai Stevenson si ve své reakci přestal brát servítky a mimo jiné se fakticky pustil do výsledku velvyslance Zorina: „Popíráte [pane velvyslance], že SSSR rozmístil na Kubě rakety krátkého a středního doletu? Ano, nebo ne, nečekejte na překlad, ano, nebo ne?“ Jelikož zástupce Sovětského svazu odmítl odpovědět, přistoupil velvyslanec Stevenson k poslednímu aktu – prezentaci fotografií ze špionážních letadel zobrazujících sovětský jaderný arzenál na kubánském území. Zorin zuřil, protože byl předtím ujištěn, že Američané žádné takové snímky dozajista nemají. Tato konfrontace na půdě OSN sice nevyústila v žádnou rezoluci, ani nebyla momentem, který by ji ukončil, oslabil však sovětskou pozici, čímž umožnila mírové řešení krize o tři dny později.

Rada bezpečnosti má ve své historii i mnohé neslavné momenty, mezi nimiž zaujímají prominentní místa její nečinnosti při řešení rwandské genocidy v roce 1994 či syrského konfliktu nyní, ale i rezoluce Rady č. 1530, jež byla naopak výsledkem příliš rychlého jednání. V této rezoluci z 11. března 2004, jednohlasně přijaté v reakci na teroristické útoky v Madridu, je mimo potvrzení nutnosti mezinárodního boje proti terorismu a vyjádření soustrasti blízkým obětí přisouzena odpovědnost za tyto útoky baskické separatistické organizaci ETA. Později se však ukázalo, že za nimi stála teroristická buňka v kontaktu s Al-Kajdou a že za textem rezoluce stála snaha španělské konzervativní vlády umenšit politické dopady útoků tři dny před parlamentními volbami, které nakonec vyhráli opoziční socialisté.

Co z těchto tří zajímavých střepků bohaté historie OSN plyne? Jednání mohou být velice zajímavá, a nejen proto se nevyplatí na nich absentovat. Stejně se tak nevyplácí říkat nepravdy, sice to může většinou projít, ale pokud při tom diplomata někdo natchytá, je to více než trapné. A závěrem, jednejte rychle, ale ne příliš rychle. ■

Jakub Kopřiva

redaktor Chronicle

SECURITY AND CONFLICT

Gun-violence

Another week, another shooting, which adds up to a total of around 17 school shootings just this year. Hearing about the Stoneman Douglas school shooting, as sad as it is, may come to no one as a surprise, given that fact that shootings in the US are becoming the new norm. However, there seems to be a new mood that is currently circulating, a mood which is the result of the fact that people have had enough. Therefore, a serious debate has been opened about gun regulations.

This kind of debate was long overdue, considering America's history of gun violence. How is this shooting different from others you might ask? Why is this shooting of such importance that it could start these debates? The answer may lay in the fact that it is a clear example of three issues America faces the most. The first one is obviously the minimal age to carry a weapon, which is 18 years, and in some cases, can be lowered even to 13 years. This reflects the dilemma of a country where alcohol is legal from the age of 21, but the age for carrying a gun is usually very flexible. The second major problem is the lack of regulations, meaning that technically anyone can own a weapon, regardless of any criminal records

or mental health issues. Fewer regulations and screenings mean easier access to a weapon, which means that guns usually tend to go to the wrong hands with not much to do about it.

However, the third and probably the most controversial issue is the fact that it seems that politicians, the same people who swore to do everything to protect the very people that put them into office, are incapable of doing anything about these shootings. Usually any decision that might make even a minor change is either voted against or never passed. This reflects America's main issue, which lays in its priorities. As painful and distressing that shootings might be, they are nowhere near as important as America's faith in the Second Amendment that is galvanized in the Constitution and seems to be somewhat untouchable.

All in all, it is sad to see events like the Stoneman Douglas shooting take place in a country like the US. However, as long as politicians bend to the will of organizations like NRA (The National Rifle Association) and remain adamant in keeping the laws unchanged, more people are going to be the victims of further shootings and United States will need a long time to recover from that. ■

Rafat Kurdi
redaktor Chronicle

FILEIN SOFIA

Authority, lidská přirozenost a genocida

Striktně technický náčrt, popisky, kudy vjíždí „náklad“ a kudy odtékají „tekutiny, které musejí odtéct“. Takto vypadal projekt Willyho Justa na zdokonalení efektivnosti pojízdných plynových komor. Je to přece jenom stroj, jako každý jiný. Akorát náklad tvoří lidé a tekutiny, které musejí odtéct, jsou výkaly, zvratky a někdy krev. Willy Just byl bezpochyby odborník na slovo vzatý, stejně tak jako většina dirigentů orchestru největší světové genocidy, holokaustu. Když uvažujeme nad tím, jak mohlo zlo takového rozsahu proběhnout, dostaneme se k pojmům, které zcela korespondují s popisem moderní byrokracie od Maxe Webera: přesnost, diskrece, jednoznačnost a zběhllost v jednání. „Většina vykonavatelů genocidy nestřílela z pušek, ale zvedala telefony,“ píše Bauman ve své sociologické analýze *Modernita a holokaust*. Masové násilí, jakého jsme byli historicky poměrně nedávno svědky třeba ve Rwandě, je veskrze primitivní a poměrně neúčinnou formou vyhlazování. Funguje hlavně jako efektivní způsob, jak obyvatelstvo přinutit přizpůsobit se. Hitlerův plán byl ambicióznější, nicméně obě formy genocidy, primitivní i moderní, vycházejí ze stejné kombinace lidské přirozenosti a institucionalizace. Je v lidské přirozenosti odosobňovat se od zodpovědnosti, pokud vykonáváme jasný příkaz sociálně stanovené a nezpochybňované autority. Zároveň, pokud je i psychicky zcela zdravý jedinec postaven do sociální role autority, v jejíž kompetenci je páchat násilí, je téměř jisté, že k násilí dojde. První případ popisuje tčející odpovědnost vyplývající z výzkumu Stanleyho Milgrama, druhý *Luciferův efekt* a situační otroctví z pera Philipa Zimbarda. Ten zaslřtil značnou část kariéry reflexi svého nechvalně známého vězeňského „experimentu“, a dokonce vyvinul psychologická cvičení, která nám mají pomoci sociální svádění ke zlu překonat. Možná by stálo za to si o nich v dnešní době, kdy popírání holokaustu začíná být trendy, něco přečíst. ■

Linda Coufalová
zástupkyně šéfredaktora Chronicle

O ČEM JEDNÁME

Arktický region – další opravdu studená válka?

S koncem studené války se vztahy mezi Východem a Západem uvolnily a na malou chvíli se zdálo, že k dalším závodům ve zbrojení již nedojde. Severoatlantická aliance a její členové snižovali své rozpočty na obranu a vojenské základny po celém světě byly uzavírány. Aby tato politika fungovala, je nutné, aby pravidla respektovaly všechny subjekty. A první roky po pádu Sovětského svazu se tak skutečně dělo. Bohužel postupem času se chování Ruské federace změnilo a vypadá to, že by chtěla vrátit některá místa zpět do své sféry vlivu.

Jednou z těchto oblastí je Arktický region. Na jeho území, které je ohraničeno severním polárním kruhem, leží teritoria pěti členských zemí NATO (Norsko, Island, Dánsko, Kanada, USA), dvou spojeneckých zemí (Švédsko, Finsko) a Ruské federace. Všechny tyto země (a některé další) usilují o co největší moc v této oblasti především kvůli nálezům velkého množství ropy a zemního plynu, podle průzkumů leží pod mořským dnem až 30 % dosud neobjeveného

zemního plynu. O některá ložiska probíhají dokonce diplomatické a mezinárodněprávní spory.

Zároveň se s postupným globálním oteplováním otevírají nové možnosti přepravy zboží kolem severního pólu, především pak takzvaná Severní mořská a Severozápadní cesta. Při cestě z Číny do EU Severní cestou je možné ušetřit okolo tří tisíc mil, a značně tak snížit cenu dopravy.

Největším problémem regionu je však plíživá militarizace prostoru Ruskem. Jejím důkazem může být například ruská vojenská doktrína z roku 2014, v níž se přímo zmiňuje, že jedním z hlavních úkolů ruských ozbrojených sil je „prosazovat národní zájmy Ruské federace v Arktidě.“ Mezi další důkazy patří i čtrnáct nových vojenských letišť a šestnáct přístavů, které zde federace vybudovala. Zároveň má v porovnání s NATO také velké množství ledoborců.

Dalo by se říci, že Aliance prostě zaspala. Generální tajemník NATO Jens Stoltenberg,

jako bývalý premiér Norska, chápe důležitost regionu, podle něj je však důležité najít rovnováhu mezi vojenskou přítomností a snahou o spolupráci s Ruskou federací. Zároveň v žádném z posledních oficiálních dokumentů nebyl region zmíněn, což také poukazuje na to, že jednoduše není pro Alianci tak důležitým. Ačkoliv tedy Arktida není pro NATO prioritou, například proti třeba často omílanému Pobaltí, není nedůležitý. Severoatlantická aliance by měla zvážit své zapojení v regionu, a hlavně najít společné stanovisko k danému problému, i když se to některým členským zemím může zdát nepotřebné.

Jak se zachová Severoatlantická rada čelící dalšímu možnému závodu ve zbrojení? Je na místě militarizace unikátního prostředí, nebo je třeba pokusit se o diplomatické řešení? ■

Ondřej Kovanda

zástupce generální tajemnice NATO

Dá HRC červenou genderové diskriminaci?

Členům komunity leseb, gayů, bisexuálů, transsexuálů, intersexuálů a queer (LGBTIQ) jsou na celém světě upírána základní lidská práva na základě jejich sexuální orientace a genderové identity. Často jsou vystavováni různým formám diskriminace a násilí. V mnoha případech jim také hrozí vězení, nebo dokonce trest smrti. Téma LGBTIQ je poměrně rozsáhlé, při jednání se v Radě pro lidská práva zaměříme na méně známé skupiny, a to na transgender osoby a intersexuály.

Každý rok se rodí mnoho dětí s nejasnými pohlavními znaky. Závažným lidsko-právním problémem je, že takto narozené děti (intersexuálové) jsou v útlém věku vystavovány invazivním a nevratným zákrokům, které jsou prováděny bez jejich souhlasu. Otevíráme proto diskuzi o třetím, neutrálním, pohlaví, které v dnešní době uznává mnoho zemí (například Pákistán, Německo, Nový Zéland, Nepál a Indie).

Nelehké postavení mají i transgender osoby neboli lidé, jejichž genderová identita neodpovídá biologickému pohlaví. Mnoho zemí stojí před rozhodnutím, zda jim dovolit službu v armádě. Země, které je z armády

vykládají, argumentují tím, že takoví lidé trpí duševní poruchou a hormonální léčba prokazatelně ovlivňuje jejich náladu a nese s sebou možné nežádoucí účinky. Dalším argumentem proti je také to, že přítomnost transgender osob v jednotkách ovlivňuje jejich připravenost a soudržnost. Je na Radě pro lidská práva, jak se tento problém rozhodně vyřeší.

S předchozím problémem souvisí téma právního uznání změny pohlaví. Mnoho lidí má ve svých úředních dokumentech napsáno jiné pohlaví, než jakým se cítí být. Proces právního uznání změny pohlaví je složitý a v mnoha případech je podmíněn podstoupením psychologických testů, hormonální terapie a chirurgických zákroků. Všechny podobné zákroky jsou nevratné a některá vyšetření a testy jsou pro dané osoby ponižující.

Celosvětově se přístup k LGBTIQ komunitě liší. Příčina homofobie je často zakotvena zejména v náboženských tradicích, proto se mnoho věřících k homosexualitě staví negativně. Týká se to především zemí subsaharské Afriky, islámských zemí a silně katolických zemí. V mnoha státech hrozí

za stejnopohlavní styk trest smrti (například Saúdská Arábie, Afghánistán, Nigérie a Súdán). Členové komunity LGBTIQ jsou často terčem násilí. Hrůzným příkladem může být masakr v Orlando z léta 2016, kdy v gay klubu Pulse střelec připravil o život několik desítek lidí a mnoho dalších vážně zranil.

Za práva sexuálních menšin bojují především jejich příslušníci a neziskové organizace. V posledních letech se tomuto tématu začaly věnovat státy na nejvyšší úrovni a bylo schváleno mnoho dokumentů a rezolucí, které se zabývají diskriminací na základě sexuální orientace a genderové identity. Situace LGBTIQ komunity se pomalu, ale jistě celosvětově zlepšuje. I tak je ale pořád před námi dost práce a Rada pro lidská práva je připravena podrobně se danou problematikou zabývat. ■

Nikola Chvátalová

místopředsedkyně HRC

O ČEM JEDNÁME

Evropský obranný fond – smělý plán efektivních investic

Společná obrana je v současné turbulentní době velmi aktuálním tématem pro jednání evropských států, neboť si jejich vrcholní představitelé dobře uvědomují důležitost vlastní i sdílené bezpečnosti a stability na starém kontinentu.

Historie obranné a bezpečnostní spolupráce má dlouhou tradici a jisté pokusy se objevily již v samotném zárodku budoucího společenství krátce po druhé světové válce. Ve studenoválečném období byly podobné tendence částečně utlumeny, avšak od 90. let se o tématu opětovně začíná podrobněji hovořit. Počátek 21. století znamenal nový impuls a soustředěné budování společné obranné spolupráce, zejména skrze zřízení Evropské obranné agentury, jež má za úkol harmonizovat a gesčně zastřešovat projekty související se strategickým plánováním a obranou.

Významným posunem byl přínos v podobě Lisabonské smlouvy, která konkretizovala unijní postupy a definovala možné vojenské operace, na nichž se může EU jako celek podílet. Jednalo by se zejména o peacekeepingové operace, ale i stabilizační či pomocné mise v ohrožených regionech. Smlouva rovněž předznamenala následný vznik „stálé strukturované spolupráce“, do níž se postupem času zapojila většina unijních států zejména za účelem harmonizace své vojenské činnosti.

Z hlediska institucionalizace a vzájemné provázanosti lze soudit, že je evropská obrana dobře fungujícím mechanismem. Ovšem státy dlouhodobě trpí deficitem finančního krytí obranných projektů a financování společné evropské obrany se tak jeví vysoce nákladným bez odpovídajícího konečného efektu. Evropská komise proto již koncem roku 2016 a zejména pak

v průběhu roku následujícího přišla s plánem koncepční podpory rozvoje evropského obranného průmyslu, který má za cíl propojit investice do konkrétních obranných projektů a jejich vývoje. Důvodů pro tento smělý pokus bylo vskutku nemálo.

Řeči obecných čísel se zdá, že státy EU utrácí na obranu značné množství finančních prostředků v porovnání s dalšími světovými aktéry. Problém však nastává v neschopnosti investovat efektivně a v nejlepším případě společně. Evropské státy stále úzkostlivě drží své právo vlastní invence v oblasti investic do obranného průmyslu, což ovšem ve svém důsledku zapříčiňuje nehospodárné využívání financí z jednotlivých státních rozpočtů. Jakýkoli výzkum a inovace se tak značně prodražují a jednotlivé státy velmi vážají, zda vůbec do podobných projektů vstoupit.

Evropský obranný fond má za cíl tento handicap překonat a vytvořit jednotnou finanční platformu, z níž by bylo možné společně investovat do rozvoje evropské obrany. Zahrnuta je i podpora malých a středních podniků, které mohou přispět dílčími projekty a inovacemi v rámci větších mezistátních zakázek. Důraz by měl být kladen na provázanou spolupráci napříč evropskými státy a umožnit maximální soulad v rámci alokování finančních prostředků.

Rada EU představuje klíčovou instituci, která se má k představení Evropské komise vyjádřit a případně posvětit návrh konkrétních finančních rámců, jak byly představeny při vzniku obranného fondu v polovině roku 2017. ■

Martin Hvězda*náměstek generálního tajemníka Rady*

O ČEM JEDNÁME

Nová doba horká, nebo ekonomika bez emisí?

Vroce 2016 byla průměrná globální teplota o 1,5 °C vyšší než v období před průmyslovou revolucí, do konce století ale může rozdíl dosáhnout až 4,3 °C. Pro srovnání: klimatické modely naznačují, že poslední doba ledová byla o 3 až 5 °C chladnější než poslední tisíciletí. V nejdůležitější dohodě o změně klimatu tohoto století, Pařížské dohodě z roku 2015, se naprostá většina států světa zavazuje, že udrží nárůst teploty v mezích 2 °C. Pokud toho mají dosáhnout, musí do roku 2050 snížit celosvětovou produkci emisí oxidu uhličitého a dalších skleníkových plynů, které dnešní klimatickou změnu způsobují, zhruba o 57 %, do roku 2100 by se pak měli pokusit o téměř 100% snížení emisí.

Od konce 19. století narůstá průměrná teplota na Zemi, každá z posledních třech dekád byla teplejší než ta předchozí a všechny byly nejteplejší od roku 1850. Zvyšování teploty na planetě s sebou nese další související změny: stoupá hladina oceánů, častěji dochází k extrémnímu počasí a přírodním katastrofám. Při navýšení teploty nad 2 °C pravděpodobně dojde k výraznému snížení zemědělské produkce a omezení vodních zdrojů.

Již teď je klimatická změna jednou z příčin válek v Sýrii, v Somálsku a Súdánu, pravděpodobně také zvedne masivní migrační vlny (v roce 2014 muselo opustit domovy téměř 20 milionů lidí jen kvůli přírodním katastrofám a odhaduje se, že kvůli klimatické změně 100 až 200 milionů lidí bude muset opustit domov do roku 2050, zvláště pak v rozvojových zemích). Klimatická změna je jednou z největších výzev naší doby, prohlašuje Valné shromáždění OSN.

Počátky má dnešní klimatická změna už v průmyslové revoluci, kdy ekonomikou díky objevu a využívání fosilních paliv

(postupně uhlí, ropy a plynu) začalo proudit mnohem víc energie, to spolu s technologickým pokrokem umožnilo rapidní populační a ekonomický růst. Vznikl současný svět s vysokou spotřebou energie, závislý na fosilních palivech. Spolu s jejich spalováním ale lidstvo do atmosféry začalo vypouštět skleníkové plyny, hlavně oxid uhličitý, a postupně se koncentrace skleníkových plynů vyšplhala k rekordní výšce posledních 800 000 let. Zhruba dvě třetiny všech emisí skleníkových plynů jsou způsobeny spalováním fosilních paliv a průmyslovými procesy, a to elektrárnami při produkci energie, motory letadel, automobilů a dalších strojů i vytápěním.

Už v roce 1979 se konala první klimatická konference a v roce 2015 na 21. konferenci byla sjednána Pařížská dohoda, přesto se koncentrace skleníkových plynů stále zvyšuje a řešení stojí v cestě mnoho překážek. Vlády zemí G20 stále poskytují přes 400 mld. USD ročně na dotace týkající se fosilních paliv, což představuje téměř čtyřnásobek celosvětových dotací na obnovitelné zdroje, přestože už v roce 2009 se zavázaly dotace snižovat. 32 % vlastnictví 100 firem vypouštějících nejvíce emisí je v rukou veřejného investora a 59 % je ve vlastnictví států.

Klimatické změně lze čelit dvěma způsoby – adaptací na změnu nebo jejím zmírňováním. Aby se silící klimatickou změnu podařilo zmírnit, tedy aby se dál nezvyšovala koncentrace skleníkových plynů, je potřeba rozsáhlá změna fungování společnosti, zejména co se týče energetických systémů, tedy přechod na nízkouhlíkovou ekonomiku. To vyžaduje kromě silných domácích politik i efektivní mezinárodní spolupráci. Státy totiž klimatickou změnu různou měrou způsobují, jako i různou měrou nesou její důsledky (zpravidla nejmenší podíl na jejím vzniku mají nejvíce ohrožené státy a naopak, největší podíl nesou USA spolu s EU). ■

Kristýna Zindulková*místopředsedkyně UNEA*

HODNOCENÍ PROJEVŮ

Stát	Obsah	Forma
Norsko	★★★★☆	★★★★☆
Doporučujeme zapracovat především na obsahu, chválíme jasnou výslovnost a efektní pauzy.		
Chorvatsko	★★★★☆	★★★★☆
Příště se pokuste nasadit přirozenější tón hlasu.		
Singapur	★★★★☆	★★★☆☆
Zapracujte na tom, aby byl projev opravdu přednášen spatra.		
Dánsko	★★★★☆	★★★★☆
Zaměřte se na přirozenost své gestikulace.		
Rusko	★★★★☆	★★★☆☆
Když nedodržíte téma, ztratí na relevantnosti i sebelepší projev.		
Spojené království	★★★★☆	★★★☆☆
Příště si k pultíku neberte notebook, působí to neohrabaně.		
Kazachstán	★★★★☆	★★★★☆
Uberte na sarkasmu a přidejte na očním kontaktu.		
Senegal	★★★★☆	★★★★☆
Oceňujeme kvalitní obsah a dikci podobnou televiznímu reportérovi.		
Německo	★★★☆☆	★★★★☆
Mluvíte za německou vládu, nikoliv za AfD.		
WHO	★★★★☆	★★★★☆
Zkuste se před pultem méně ošívát.		
Čína	★★★★☆	★★★★☆
Pokud budete projev méně čist, zlepší se i intonace.		
Švédsko	★★★★☆	★★★★☆
Příště berte svůj projev vážněji.		

DELEGATES' PROJECT

Beat Sexism

For so long I have hesitated in commencing such a project and I am aware that the subject is irritating for many people. This world has continued to be male-dominated and for most of the history women were anonymous. Yes, I am talking about discrimination based on sex in another sense, sexism. My name is Blerta Sejdić and I am the founder of "Beat Sexism". I perceive sexism as prejudice or discrimination based on a person's gender. It strengthens the belief that the sexes should behave according to stereotypical roles (e.g. a man should go out to work, a woman should stay at home). I must mention that my background is Albanian, therefore I come from a culture where women have suffered from being oppressed which continues to occur to this day.

The aim of this project is to show people that sexism is a continuing problem. Women face it every day and it is a relevant issue to discuss. With this project, I defend the rights and social position of women. In addition, I document real stories shared by women and girls that have witnessed or experienced any kind of harassment or sexism. By sharing your story, you are showing the world that sexism does exist – and simultaneously empowering and supporting other women who have been through the exact situation and never found the courage to speak up. Beat Sexism's primary aim is to take that step forward in achieving gender equality. I aim to prove those who claim we are "equal enough" wrong and to make them aware that it is a present dilemma even in today's society.

One individual that inspired me to follow this path is my grandmother, who was a passionate feminist, just like me. She did not know the word feminist but it did not mean she was not one. She led a movement with other women, who were suppressed by the Serbian government. As they had an immense amount of power in today's Kosovo – they forced women to cover up. I am proud of her, of her voice and her power, so I decided to follow her steps.

People tend to question feminism in the 21st century and its relevance today which I find rather saddening. Telling women that they should have left earlier, worn something else, said something else, said no, said no louder, screamed to avoid being abused is just respectability politics for feminism. I believe this is the moment to remind some men that privilege makes you blind, you think something is not a problem because that problem does not address you personally.

Also, do not get me wrong, because when I say that privilege is the reason of not understanding the need of feminism, I am not saying you do not have any problems, or have never experienced hardship. I am saying you do not have specific problems that come from a particular form of oppression. Seek the point in which your prejudices intervene with somebody's oppression, now you have identified the part of the system that only you can destroy.

It has been two years now since I started speaking up on this matter, and I must say that my road was not so straightforward. I have been overwhelmed by judgments and it have even escalated to the point where I have received threatening messages. For what? For fighting for my own rights? For speaking the truth? For standing up against discrimination? Is this how society treats those who seek equality? I got into women's rights because I have seen so many women suffer through so many horrible scenarios.

During two years of my experience as a women's rights activist, I have had the opportunity to hear many stories of suffering women who have been harassed, abused, raped and were never or hardly justified. I have heard stories of women and girls that were looked down upon simply because of their gender. I will not mention specific stories in respect of their privacy but I do feel the need to share a heartbreaking story with you that made me question safety of the girls worldwide.

The story takes place in a small village, more precisely in Kosovo. The girl who was seeking help was only fifteen. She was getting repeatedly raped by a boy who attended the same school as her. She was young and did not know what to do to help herself, so she searched for some advice. After she considered the advice I provided, she finally acted and then updated me that the rapist was accused and sentenced to jail. Finally, the frustration was gone and she could focus on her well-being. What happened next was that she found out that the rapist had been released from jail as his parents had paid for him. She approached me again, but by this time I managed to hire lawyers for my project to provide legal advice and help women, and girls like her, to address their issue to relevant institutions and most importantly to know their rights. This case was brought before the competent court and *inter alia* took into account strengthening the protection of rape survivors.

This is one of many examples, unfortunately. As Emma Watson said, it is the time that we all perceive gender on a spectrum, not as two opposing sets of ideas. I want men to support this project too, but not only that. The idea of men respecting women because we are their daughters, mothers, and sisters reinforces the idea that men should respect women because we are humans. Bringing men into the conversation about gender inequality is a crucial step to achieve these goals. This could be a never-ending article so I will conclude it by asking: "What is stopping humanity from treating its women equally?"

You can learn more on the official website: beatsexism.com ■

Blerta Sejdić

Albanie, Model NATO

ZE SVĚTA SUMMITU

Pořádání Summitu – krása a tíha v každodennosti

Během svého působení v pozici hlavní koordinátorky projektu jsem čas od času narazila na člověka, který si myslel, že pořádání Summitu je poměrně jednoduché a rozhodně není časově náročné. Vytrvale jsem po celý loňský i letošní ročník vysvětlovala, co všechno moje působení na projektu obnáší. Ostatně kruhy pod očima mi mohly být věrohodným svědkem.

Role hlavního koordinátora na projektu, kromě činností, které mu svěřuje organigram – řekla bych až kouzelná tabulka, která obsahuje všechny činnosti na Summitu, jejich rozdělení i popis jejich obsahu – je v zastřešení celého projektu a sledování jeho fungování, propojení jednotlivých činností, naplňování jeho cílů a zejména potom řešení krizí, které během ročníku přichází. To znamená, že během plnění svých vlastních úkolů žije hlavní koordinátor s telefonem v ruce, aby byl neustále dostupný, děsí ho každý zmeškaný hovor a budí se nad ráno se strachem, jestli není přemeškaný důležitý deadline, jestli bude dostatek peněz na celý projekt nebo jestli opravdu odešla zásadní zpráva.

Odpovědnost za projekt se promítá nejvíce právě do neustálé připravenosti k řešení krizí – výpadky financování projektu, nedostupnost prostorů, zvládání činností, které jsou mimo kapacity členů týmu. Hlavní koordinátor se tak v průběhu ročníku stává nejen HR manažerem při výběru nových členů týmu a zohlední připomínky již zkušenějších členů, fundraiserem a manažerem projektu, nestačí, aby vymyslel spolu s dalšími členy vedení program a komunikoval s hosty, týmem, s partnery i podporovateli projektu, aby dělal a zhodnocoval koncepční změny.

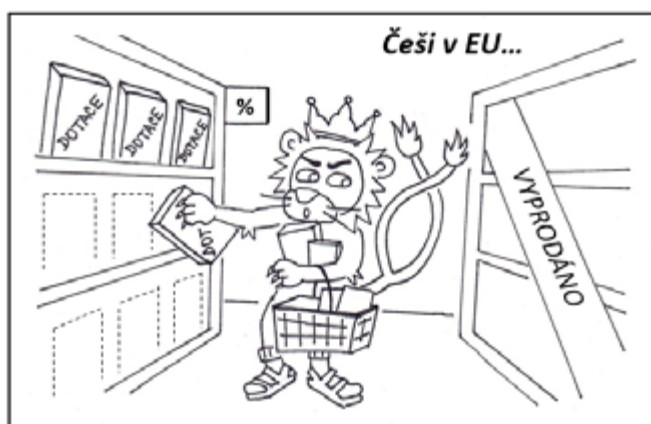
Hlavní koordinátor musí také zvládnout pracovat s webem, psát tiskové zprávy, spravovat sociální sítě, fotit, natáčet, psát články a v ideálním případě i umět pracovat v grafických programech. Co je ale nejdůležitější, musí umět trpělivě naslouchat a chápat lidi kolem sebe, ať už se jedná o partnery projektu, tým nebo účastníky. Vyhovět všem třem množinám samozřejmě někdy nejde a je to první z věcí, kterou jsem se na projektu naučila. To ale neznamená, že jsem se o ni přestala pokoušet.

Všechny úkoly a povinnosti jsou často doprovázené stresem, že něco selže. V lepším případě sám hlavní koordinátor, v horším cokoliv jiného. Člověk si musí zvyknout, kolik věcí není schopen ovlivnit, přestože udělal to nejlepší, co mohl, aby se vše podařilo. Je důležité spoléhat se na lidi kolem sebe. Pražský studentský summit má ale již po léta to štěstí, že se kolem něj shromažďují schopní a výkonní lidé, kteří projekt připravují s nejlepším svědomím a vědomím a hlavně s láskou. Druhým štěstím je potom dlouhodobá podpora našich partnerů, kteří v projektu vidí smysl a přidanou hodnotu stejně jako my. Obávám se, že bez obojího by byly i ty největší kruhy pod očima málo a uspořádání tak velkého projektu mimo schopnosti člověka. ■

Eva Prudilová

hlavní koordinátorka

KOMIKS

DELEGÁTSKÝ DUEL

**Barbora
Bromová**

BELGIE, NATO

**Miroslav
Řehounek**

NĚMECKO, NATO

Jakou má váš stát strategii boje proti terorismu?

Přestože byl stupeň teroristické hrozby v lednu snížen po dvouletém období ztížených bezpečnostních opatření, které následovalo po teroristických útocích v Paříži z roku 2015, prevence a boj s hrozbou teroristických útoků zůstává prioritou a důležitým bodem vnitrostátní i mezinárodní diskuze.

V posledních letech, a to převážně v souvislosti se zmiňovanými Pařížskými útoky, byla Belgie chápána experty jako metaforické hnízdo evropského radikalizmu (obzvláště čtvrt Molenbeek v belgickém hlavním městě Bruselu se stala pomyslným symbolem radikalizace mladých členů muslimské komunity, kteří často musí čelit ztíženým sociálním podmínkám). V reakci na tento vývoj byla vytvořena nová revize celonárodního plánu, 'Actieplan Radicalisme' z roku 2005, která byla rychle implementována v kombinaci s podobnými regionálními plány francouzské, vlámské i bruselské administrativy. Mnoho dalších legislativních opatření bylo představeno ve snaze ochránit belgické obyvatelstvo a infrastrukturu, rozložit existující teroristické sítě, zabránit jejich dalšímu financování a omezit šíření radikální propagandy.

Spolu s důkladnými domácími opatřeními se Belgie soustředí i na mezinárodní spolupráci s cílem bojovat s hrozbou mezinárodního terorismu na evropské i celosvětové úrovni. Belgie ratifikovala nejvíce mezinárodních dohod Rady Evropy o této problematice a uvedla boj s radikálním terorismem jako jeden z hlavních bodů při svém nedávném předsednictví. Mimo politická prohlášení zdůrazňuje i důležitost finanční a humanitární pomoci nestabilním regionům mimo Evropu. Cílem těchto programů je například stabilizace situace v Iráku či Sýrii.

Belgie podporuje holistický a koordinovaný přístup k boji s terorismem s prevencí, důkladným trestním stíháním a sociální rehabilitací jako hlavními komponenty. Plodná mezinárodní spolupráce je kritickou podmínkou úspěchu této strategie. Snížení stupně ohrožení teroristickými útoky je sice považováno za velmi pozitivní známku, belgické bezpečnostní služby i politické zastupitelstvo ovšem zůstávají aktivní. ■

Spolková republika Německo se bezpochyby řadí mezi státy, které jsou terorismem v současné době ohroženy nejvíce. Oproti minulým desetiletím, kdy se tento stát musel potýkat především s hrozbou ze strany krajně levicových či pravicových uskupení, se dnes jedná o terorismus islamistický. To s sebou přineslo změny v dosavadní protiteroristické strategii a rovněž donutilo německé zákonodárce do jisté míry upustit od zásad ochrany osobních práv, které vznikly jako odpověď na praktiky nedemokratických režimů v této zemi. Tak například po útocích v Paříži v roce 2015 Bundestag schválil vyslání vojáků k boji proti ISIS. Německo se však přesto soustředí na boj s terorismem především doma, potažmo v Evropě. Spolková vláda na změnu situace reagovala nejprve po 11. září sérií protiteroristických zákonů. V roce 2015 byl rovněž schválen zákon, který umožnil stíhat jedince, kteří se odjedou přidat k teroristické organizaci, případně jim před plánovaným odjezdem odebrat cestovní doklady. Nejvyšší němečtí představitelé rovněž volají po dalších opatřeních jako možnost odebrání německého občanství u jedinců bojujících pro extrémistické skupiny, zavedení technologie pro rozpoznávání obličejů na nádražích nebo zvýšený monitoring „dark webu“. Významný je rovněž příslib intenzivnější výměny informací mezi zpravodajskými agenturami. Německo se také zaměřuje na boj proti islamistické propagandě, která má potenciál zradikalizovat především nedávno příchozí muslimy. Kromě propagandy šířené radikálními salafisty na německé půdě jde především o příspěvky na sociálních sítích. Společnosti jako Google, Twitter nebo Facebook se však již zavázaly k užší spolupráci s německými úřady a zjednotily proces nahlašování a mazání „závadného“ obsahu. Od roku 2004 funguje centrum pro boj s terorismem (GATZ) zastřešující spolupráci mezi agenturami jako německá zpravodajská služba či německá kriminální policie. GATZ tak zajišťuje sledování, zatčení, ale i obžalobu rizikových subjektů. ■

ÚHEL POHLEDU

**Vojtěch
Šamárek**

JAPONSKO, DISEC

**Sarah
Baráková**

PANAMA, UNODC

**Jakub
Tabášek**

RUSKO, UNSC

Otázka ①

Myslíte, že je rozložení členů UNSC odpovídající aktuální situaci ve světě?

Otázka ②

Jaké vidíte přednosti v členství v EU?

①

Rozhodně ne. Já osobně jsem zastánce Plánu A od bývalého generálního tajemníka Kofiho Annana z roku 2005, a to zvýšení počtu členů na 24. Šest dalších stálých a tři nestálí. Oněch 6 stálých by měly být země tzv. G4 (Brazílie, Japonsko, Německo a Indie) jakožto jedni z největších přispěvatelů do rozpočtu OSN (Německo, Japonsko) nebo na základě velikosti území a ekonomiky (Brazílie) či vlastnění jaderných zbraní (Indie). Zbývá stálá místa by měly dostat africké státy z důvodu vyváženosti regionů. ■

②

Pominu-li běžné výhody jako jsou svoboda pohybu, studia, práce a nedávné zrušení roamingu, tak je pro mne velmi důležitá pozice, kterou každý členský stát má ve světě. Společně má EU přes půl miliardy obyvatel, je jednou z největších ekonomik světa a na mezinárodní scéně je hlas jednotné Evropy slyšet více než 28 hlasů jednotlivých států. Zároveň jednotný evropský trh je natolik flexibilní, aby byl schopen odolávat vnějším vlivům, ale natolik volný, aby měl každý členský stát i svou legislativu. ■

①

Respektuji stálé členy RB OSN, své místo si vysloužili svými činy v minulosti, jimiž byla například porážka Německa ve WWII. Nicméně vůči členství některých států se – ve světle jejich nedávných činů a dle mého příliš častého využívání práva veta – vymezuji. Vzhledem k tomu, že státy jako Japonsko či Brazílie přispívají do rozpočtu OSN jedněmi z nejvyšších částek a některé kontinenty, jako je například Jižní Amerika, nemají svého stálého člena, tak mi jejich požadavek na stálé místo v RB přijde logický. ■

②

Studium v členských státech je standardizováno a diplomy uznávány v dalších státech, což studentům otvírá spoustu příležitostí ke sbírání zkušeností a zvyšuje šanci na uplatnění ve zvoleném oboru. To také může snižovat nezaměstnanost, jelikož se můžete ucházet o místo v jiné členské zemi. Ta je také výrazně snižována důležitými investicemi z EU, které pomáhají v celkovém rozvoji, což ve výsledku zlepšuje život obyvatel. Na základě těchto faktorů si myslím, že pro stát, jako je náš, není vhodné se snažit o vystoupení, jelikož nám EU dává mnoho včetně zajištění bezpečnosti a nějakého druhu ochrany. ■

①

Stávající složení OSN pochopitelně odpovídá rozložení moci v roce 1945. Je přirozené, že mnozí hráči, kteří byli v té době naprosto bezvýznamní, v posledních desetiletích značně posílili, např. Indie a Japonsko. Je také pravda, že dva kontinenty nemají žádné stálé zastoupení. Je nicméně důležité, že stálí členové jsou stále státy, jež jsou schopny více či méně prosazovat své zájmy v mnohých světových regionech. Tato skutečnost velikost problému poněkud snižuje. Stálé členství Tchaj-wanu v Radě do roku 1971 bylo v tomto ohledu mnohem absurdnější. ■

②

Členství v EU je pro Českou republiku vzhledem k našemu geografickému umístění a struktuře ekonomiky životně důležitým prvkem zahraniční politiky. EU může být, navzdory svým mnohým nedostatkům, užitečným nástrojem pro vyjednávání obchodních dohod. Společně s členstvím v NATO se také jedná o důležitý prostředek k ukotvení prozápadní orientace naší země. Naopak v oblastech zahraniční a obranné politiky je potenciál EU vzhledem ke geopolitickým skutečnostem omezený. Ekonomická dividenda vyplývající ze členství EU je však sama o sobě neocenitelná. ■

NOVINKY Z MEZINÁRODNÍCH ORGANIZACÍ

EU

- Již v polovině svého trvání je 30denní příměří na území Sýrie, jednohlasně schválené Radou bezpečnosti OSN. Jeho cílem je zajistit podmínky pro bezpečný příjezd a následnou práci humanitárních pracovníků. Příměří se netýká ofenziv vůči radikálním islamistům z IS, Al-Káidy, či fronty Al Nusrá.
- Komise Rady pro lidská práva OSN zabývající se porušováním lidských práv v Jižním Súdánu dospěla k názoru, že brutální násilí jako vypichování očí a kastrace, či sexuální útoky – jevy, k nimž v zemi dochází od vypuknutí války v roce 2013 – by mohly být souzeny jako zločiny proti lidskosti a válečné zločiny. Komise, ustavená roku 2016, rovněž předložila jména více než 40 armádních důstojníků, kteří by za verbování dětských vojáků, mučení či upalování zaživa mohli být zodpovědní.

OSN

- V posledním měsíci před italskými parlamentními volbami se na Apeninském poloostrově odehrálo přes sedmdesát násilných potyček. Za tímto nenadálým nárůstem stojí v napjaté předvolební atmosféře především střety pro- a protifašistických demonstrantů, neshody odpůrců a zastánců imigrace do Itálie, či přímo spory s migranty samotnými.
- Předseda Evropské rady Donald Tusk označil představy britských vyjednavců o Brexitu za iluzivní a nerealistické. Realistický však podle něj naopak zůstane v otázce britského odchodu z Unie přístup vyjednavců EU, což by se mělo projevit zejména v novém návrhu směrnice o vztahu obou celků, který bude představen v průběhu března.

NATO

- Podle vysokých amerických bezpečnostních představitelů by měli partneři USA ignorovat tweety Donalda Trumpa o NATO, KLDŘ, či Rusku, protože neodpovídají reálné situaci.
- Dle zprávy německé parlamentní komise pro ozbrojené složky je bojeschopnost německé armády výrazně podryta dramatickými trhlinami na technické i personální rovině.

POLITICKÉ KONCEPTY

(Ne)liberální demokracie

Každý, kdo někdy sleduje rozhovory s politiky nebo odborníky, už pravděpodobně slyšel slovní spojení liberální demokracie, případně neliberální demokracie, obojí pak v pozitivním, nebo negativním smyslu.

Abychom pochopili, co tyto pojmy znamenají a k čemu jejich užívání může sloužit, je dobré nahlédnout do knihy Budoucnost svobody od amerického politologa indického původu Fareeda Zakarii. Ten zde upozorňuje na to, že si s demokracií běžně spojujeme svobodu, která ale není vůbec samozřejmá a není automatickou součástí demokratického systému. Říká, že liberální (také západní) demokracie není pouhou vládou lidu a jejím znakem nejsou jen pravidelně se konající volby, ústava, deklarovaná dělba moci atd. Abychom mohli demokracii označit za liberální, musí být všechny tři složky moci skutečně odděleny a kontrolovány, zajištěna svoboda shromažďování, projevu i jiné základní svobody a musí existovat vláda práva (liberální zde tudíž neznamená, že „každý si dělá, co chce“). Slovo demokracie nám tedy říká, kolik lidí má možnost podílet se na politickém životě státu a jaké instituce můžeme v takovém státě očekávat, kdežto slovo liberální napovídá, podle jakých pravidel probíhá participace, čím jsou instituce naplněny a co je dovoleno. Z toho můžeme také odvodit, že nejenže demokracie nemusí být nutně liberální, ale že ani liberální režim nemusí být demokracií.

Neliberální demokracie je demokracie, které chybí nějaké výše zmíněné znaky. Zpravidla jsou v nich omezeny nebo potenciálně ohroženy některé občanské svobody, dochází ke koncentraci moci a volby sice pravidelně probíhají, ale účast nebo úspěch v nich mohou být předem záměrně komplikovány nebo se volby nepoužívají k výběru nové vlády, ale k jakémusi plebiscitu, upevňujícímu moc stávající vlády. Mezi

tyto demokracie dnes můžeme zařadit například Turecko či Rusko, k neliberální demokracii kdysi směřovalo Slovensko za Mečiarovy vlády a tímto směrem se vydává i dnešní Maďarsko.

Ne každý však chápe a používá souloví (ne)liberální demokracie stejně jako Zakaria. Například právě maďarský premiér Orbán prohlásil, že liberální hodnoty dnes představují korupci, sex a násilí, západní demokracie že věnují příliš mnoho úsilí péči o přistěhovalce a „příživníky“ a dovolují každému dělat cokoliv, pokud tím neomezuje svobodu druhého. V budoucnosti je proto čeká neúspěch a malá konkurenceschopnost. Jsou slabé, nedokážou a nechtějí hájit národní zájmy. Přímou pak řekl, že lepší cestou pro Maďarsko je neliberální demokracie, která „nepopírá základní hodnoty liberalismu, jako je svoboda, [...] ale nečiní tuto ideologii ústředním prvkem organizace státu, uplatňuje odlišný, specifický národní přístup.“ Tím postavil význam pojmu neliberální demokracie na hlavu a prezentoval ji jako režim odstraňující neduhy západních demokracií, s čímž nelze zcela souhlasit.

A k čemu že tedy ty dva pojmy slouží? Můžeme pomocí nich odlišit podobu a fungování jednotlivých demokracií a identifikovat jejich nedokonalosti, ať už se jedná o kterýkoli typ demokracie. Způsob, jakým významní činitelé koncept chápou a hovoří o něm, pro nás může být, jak jsme viděli, i varovným signálem. ■

Kateřina Poremská

redaktorka Chronicle

ČESKÉ POLITICKÉ MYŠLENÍ

Češi a Evropa

„Východ, Západ, či to byl nápad?“ – Magor Jirous

Jak geografie determinuje naše osudy? To, že jsme situováni ve střední Evropě, mělo fatální dopad na naše dějiny a Jára Cimrman správně vyzníval, že se praotec Čech neusídlil na nejlepším místě. Ležet mezi Německem a Ruskem znamenalo vybírat si. Otázka „Kam patříme?“ je nejen otázkou přežití, ale i kultury. Český vztah k Evropě může být shrnut do dvou témat. Prvním je ono Západ, či Východ? A druhým je idea sjednocené Evropy.

Jeden by snad až zapomněl – jak nás dnešní Západ vnímá coby Evropu východní –, že existuje cosi jako Evropa střední (jsou snad Drážďany východní Evropou jen proto, že byly na špatné straně Železné opony?). A nad tímto zapomněním si povzdychl v esejí *Únos Západu aneb tragédie Střední Evropy* Milan Kundera. Střední Evropa byla načas unesena do sovětsko-ruské náruče, a Západ tím přišel o jedno z center své kultury, aniž by si toho ráčil všimnout.

Ačkoliv geografickým Západem nejsme, civilizačně k němu patříme. Západní křesťanství, ne pravoslavlí, panovníci vzdělávání ve Francii, ne v Rusku, Svatá říše římská, cizost východní estetiky, Havlíčkem odvržený ruský imperialismus, Palackého pokusy o federalizovanou střední Evropu. Pro Západ je typická schopnost sebereflexe i sebeironie, pro Rusy vážnost a autorita.

Samozřejmě se tu objevovaly oba vlivy (věrozvěsti ze Soluně, panslavismus), a proto jsme si občas mysleli, že naším údělem je spojit Západ a Východ. Zvláště po druhé světové válce, a to tedy nedopadlo úplně nejlépe. Literární vědec Václav Černý v článku *Mezi Východem a Západem* o souvztažnost s Ruskem tvrdil, že je momentálně potřeba, ale nikdo nemůže popřít, že jsme „národem výrazně a po výtce západním“ a že naše moderní kultura je důkazem o „naprosté jednotě kultury západní i české“. A Jan Masaryk v projevu *Ani opona, ani most* odmítá vidět Evropu binárně a upozorňuje, že často zapomínáme na to, že světové strany jsou čtyři, ne dvě.

Ostatně často jsme měli pocit, že jsme evropskou avantgardou, že nás Evropa nechápe a dějiny nám hází klacky pod nohy. Byli jsme napřed v reformaci (Jan Hus) i napřed ve federalismu (Jiří z Kunštátu a Poděbrad). Tohoto českého mesianismu a pocitu, že jsme předvojem, a proto trpíme, si všiml i Pavel Tigrid ve *Věčné otázce našich dějin*, kde napsal, že „je na čase, abychom se vzdali velikášské myšlenky, že jsme jakýmsi mostem mezi Východem a Západem. [Jednak proto, že] o to nikdo nestojí“.

Čeští komunisté se pochopitelně Západu vysmívali. S. K. Neumann nazval Evropu „strakatou hromádkou zemiček“ a Fučík neviděl rozdíl mezi kapitalistou Churchillem a kapitalistou Hitlerem. Byla to fatální chyba, když se Beneš rozhodl, že se „opíráme především o Rusko, Mnichov už se nebude opakovat“. Jiný, předválečný Beneš vykládal v pařížském projevu *O duchovní krizi poválečného evropského člověka* v roce 1935, že momentální Evropa je „revolta vášně, instinktu a kolektivního mysticismu proti rozumu“ a že západní rozum nakonec zvítězí nad východní vášní, nad komunistickým Ruskem, nad fašismem i nacismem.

Jan Patočka napsal v esejí *Česká vzdělanost v Evropě*, že se Evropa mentálně rozpadá a pokud by se od sebe oddělil západ, střed a východ Evropy, tak by tím „evropská myšlenka, která znamená všeobecnost, všeplatnost ducha, byla rozbita v střeptiny“.

Tomu, aby se z Evropy střeptiny nestaly, se snažili zabránit čeští zastánci sjednocování Evropy. A pro dnešní národovce by bylo šokujícím zjištěním, že ti největší čeští demokraté, Masaryk, Čapek, Peroutka, byli zároveň zastánci evropské integrace a sdílení národní suverenity.

Masaryk v *Nové Evropě* píše, jak „skutečná federace národů nastane teprve, až národové budou volní a sami se spojí. K tomu směřuje vývoj Evropy [...] lidstvo a Evropa směřují ke sjednocení [...] Evropa má být sjednocena, ale to neznamená, že má být jednotvárná. Naopak, vývoj spěje k rozmanitosti, k individualizaci.“ Slyšíte tam to heslo moderní EU? „Organizace Evropy bude demokratická, ne aristokratická“ a „Ježíš, ne Caesar“ má být heslem demokratické Evropy. K mezinárodnosti je nejprve potřeba národů, které budou chtít svobodně spolupracovat, to je jediná spravedlivá jednota. To je jeho idea Spojených národů.

Výraznou stopu do integrace Evropy udělal jihočeský rodák Richard Coudenhove-Kalergi, syn Rakušana a Japonky, který svůj projekt sjednocené Evropy nazval Pan-Evropa. Do českého vydání jeho spisu napsal předmluvu další sympatizant spojené Evropy, Edvard Beneš. Kalergi se hlásí k Masarykovým myšlenkám. Ostatně tehdejší evropští federalisté Masaryka vybízeli, aby se stal prezidentem pomyslných Spojených států evropských. Československo bylo také jedním ze tří států Evropy, který financoval Panevropskou Unii. Kalergi k tomu navrhl, aby se evropskou hymnou stala Beethovenova *Óda na radost*.

Češi realisticky smýšlející o svízelném údělu střední Evropy viděli ve sjednocení klíč k míru. Ferdinand Peroutka v článku *V marném očekávání Evropy* (1933) píše: „Kdybychom měli vyslovit svůj ideál v zahraniční politice, podařilo by se nám to třemi slovy: spojené státy evropské.“ Za sjednocením byla touha nebýt už předmětem dějin, ale aktérem. Dodává: „Doufali jsme, že se Evropa posune k utvoření větších přátelských celků, v nichž zmizí rozdíl mezi vítězi a bývalými poraženými.“ V neválčení vidí budoucnost Evropy i Karel Čapek, který v článku *Panevropa* nabádal: „Je-li to, co nás dělí, hospodářský a politický nacionalismus, zkusme spravovat svět mezinárodním hospodářstvím a světovou politikou.“

Přidat se k takovéto Evropě se stalo heslem 90. let. Říkalo se „Zpátky do Evropy!“, myšleno zpátky na Západ. Člověkem zosobňujícím toto heslo byl Václav Havel. Ten v proslovu *Jen jedna Evropa* řekl: „Evropané si mohou svou vizi vyvzdorovat jen tehdy, bude-li je spojit a společně motivovat cosi, co bych nazval evropským vědomím. Tedy hluboký pocit sounáležitosti. Hluboký pocit jednoty, byť jednoty v různosti.“ O neoddělitelnosti osudu Západu a nás promluvil i v *Der Spiegel*: „Čím rychleji a lépe se bude integrovat Evropa západní, tím větší šance je i na integraci naší části kontinentu. Pakliže se to v západní Evropě dařit nebude, začne dezintegrace vítězit nejen u nás, ale přeskakovat i na Západ. Jsou to spojitě nádoby, a buďto jedna nakazí druhou integrací, nebo druhá tu první dezintegrací.“ ■

Tomáš Krause
šéfredaktor *Chronicle*

Generální partner
Pražského studentského summitu

Ministerstvo zahraničních věcí
České republiky

Evropská
komise

Zastoupení v České republice

Embassy of Canada
Ambassade du Canada

AUTO ZRUCKÝ
DEALER NISSAN

Partneři

HOSPODÁŘSKÉ NOVINY

RESPEKT

Mediální
partneři

Informační centrum OSN v Praze
United Nations Information Centre Prague

Za podpory

Tiráž

CHRONICLE, noviny Pražského studentského summitu, registrováno MK ČR E 16149, vydává ASOCIACE PRO MEZINÁRODNÍ OTÁŽKY (AMO), Žitná 608/27, 110 00 Praha 1; tel.: 224 813 460; www.amo.cz / www.studentsummit.cz, e-mail: info@amo.cz / summit@amo.cz;

Šéfredaktor: Tomáš Krause, tel: 734 477 507, **e-mail:** chronicle@amo.cz; **zástupkyně šéfredaktora:** Linda Coufalová; **redakce:** Jakub Drahorád, Jakub Kopřiva, Zuzana Krulichová, Rafat Kurdi, Daniel Netrval, Tereza Ondráčková, Kateřina Porembská, Jan Spousta; **fotografie:** Romana Červenková, Vojtech Konečný, Monika Mléčková, Iva Gejdošová, Daniela Klodnerová, Michal Janata, Andrea Tunysová; **sazba:** Linda Coufalová; **layout:** Jan Václav.

Prezentované názory nemusí vyjadřovat stanovisko redakce (vydavatele).